

VIITTOMAKIELTEN LAUTAKUNNAN 89. KOKOUS

aika keskiviikkona 29.11.2023, klo 10.00–11.13

paikka Valkea talo, 1. krs, luokkatila B1.107, (Ilkantie 4, Helsinki)

läsnä:

jäsenet	Sanna Paasonen	puheenjohtaja
	Janne Kankkonen	
	Laura Kanto	Zoom-yhteys
	Pekka Pasanen	
	Thomas Sandholm	
	Mari Virtanen	varapuheenjohtaja
	Lena Wenman	
Elin Westerlund		

sihteerit Maria Andersson-Koski
Leena Savolainen

vieraat Tomas Uusimäki Kuurojen Liitto

tulkit Markus Aro
Cecilia Hanhikoski

PÖYTÄKIRJA

1. § Kokouksen avaus.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.00.

2. § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätäntävaltaiseksi.

3. § Kokouksen esityslista.

Kokouksen esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

4. § Lautakunnan edellisen kokouksen pöytäkirjojen tarkistaminen.

Tarkastettiin edellisen kokouksen (88. kokous 11.10.2023) pöytäkirjat sekä suomalaisella viittomakielellä [viitottu kooste](#). Ne hyväksyttiin muutoksitta.

5. § Viittomakielten lautakunnan toiminta keväällä 2024.

Lautakunnan 1.6.2021 alkanut kolmivuotiskausi on päättymässä. Keskusteltiin siitä, mihin asioihin vielä halutaan ja ehditään paneutua kevään kokouksissa. Seuraavat aiheet nousivat esille:

- a) Kuurojen maahanmuuttajien tilanne

Päätös 1. Kutsutaan jompaankumpaan kokoukseen keskustelemaan edustaja työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä maahanmuuttoasioista vastuussa olevista valtion virastoista. Lisäksi kutsutaan paikalle kuurojen maahanmuuttajien tilanteeseen perehtyneitä asiantuntijoita sekä tahoja, jotka tarjoavat koulutusta tai tukea kuuroille maahanmuuttajille.

- b) Lasten ja nuorten viittomakieliseksi kasvaminen

Päätös 2. Jommassakummassa kokouksessa käsitellään lasten ja nuorten viittomakieliseksi kasvamisen haasteita. Koska aihe on laaja, päätettiin keskittyä tarkastelemaan sitä, kuinka kaukana toisistaan asuvat lapset ja nuoret saisivat viittomakielisen ympäristön. Nykytilanteeseen tutustumiseksi Laura Kanto kertoo, mitä VIKKE-projektin myötä tiedetään lasten, nuorten ja heidän perheidensä tilanteesta. Kokoukseen kutsutaan myös Kuurojen Liiton ELVIS-työryhmän (viittomakielten elvytystyöryhmä) edustaja.

- c) Saavutettavuus ja viittomakielisten ohjelmien laatu

Todettiin, että Ylen osalta lautakunnan ei tarvitse tällä hetkellä kutsua Ylen edustajaa keskustelemaan kanssaan. Yle on keväällä 2023 järjestänyt viittomakielistä ohjelmatuotantoa käsittelevän asiakasraadın ja on sen sekä muun palautteen perusteella saanut jo laajasti tietoa kieliyhteisön tarpeista ja toiveista. Kuurojen Liiton järjestämässä webinaarissa [9.11.2023](#) Yle kertoi, kuinka viittomakielistä ohjelmatuotantoa on tänä vuonna jo kehitetty ja millaisia suunnitelmia heillä on lähitulevaisuudelle.

Esille nostettiin kaupallisten tv-kanavien, kuten MTV:n ja Nelosen vähäinen satsaus viittomakielisiin ohjelmiin. Tähän lautakunta voisi vielä palata tulevaisissa kokouksissaan.

6. § Työpajan valmistelut.

Käytiin läpi lautakunnan iltapäivällä järjestämän työpajan *Sopeutettu, mukautettu, selko-... Työpaja viittomakielen muuntamisen ilmiöistä* (ks. työpajan ohjelma, [LIITE](#)) käytännön järjestelyt ja jaettiin vastuut jäsenten kesken.

7. § Muut asiat.

Muita käsiteltäviä asioita ei ollut.

8. § Ilmoitusasiat.

- a) Viittomakielen keskus järjesti 23.11.2023 [juhlaseminaarin](#) Jyväskylän yliopisto 30 vuotta viittomakielen tutkimusta ja koulutusta uudistamassa.
- b) Kuurojen Liitto järjesti 9.11.2023 kaikille avoimen *Kaikilla on oikeus tietoon* -webinaarin, jossa aiheena olivat Ylen palvelut viittomakielisille, tekstipuhelupalvelun muutokset ja 112 hätäpuhelut viittomakielellä (ks. [webinaarin tallenne](#) Kuurojen Liiton verkkosivuilla).
- c) Uusi verkkosivusto, jonka tavoitteena on tarjota tukea viittomakielten tutkimukselle ja opetukselle: [STEM, Methodologies in Sign Languages](#). Työtä rahoittaa EU.
- d) Nordiskt seminarium om statistik inom teckenspråksområdet (Pohjoismainen viittomakieliä koskevan tilastotiedon seminaari), 16.11.2023, Tukholma, järjestäjä pohjoismainen viittomakielten verkosto (ks. [uutinen ruotsiksi](#) Pohjoismaiset viittomakielet -verkkosivulla).
- e) Vammaisfoorumi ry on julkaissut 15.11.2023 [koulutusvideon vammaisneuvostoista](#) sekä suomalaisella että suomenruotsalaisella viittomakielellä.

9. § Seuraava kokous.

Sihteerit lähettävät Doodle-kyselyn kevään kokousajoista.

11. § Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.13.

Vakuudeksi

Sanna Paasonen

Leena Savolainen

puheenjohtaja

sihteeri

Sopeutettu, mukautettu, selko-...

Työpaja viittomakielen muuntamisen ilmiöistä

Paikka: Valkea talo (Ilkantie 4, Helsinki), luokkatila B1.107 (käynti aulasta, 1. krs)

Aika: 29.11.2023, klo 12.30–17.00

OHJELMA

12.30 Johdanto

12.45 Aihetta pohjustavat alustukset

- Mukautetun viittomisen kohderyhmät
- **Tarja Kontturi:** Viittomisessa tapahtuvat muutokset, kun kieltä mukautetaan
- **Satu Siltaloppi:** Suomenruotsalaista viittomakieltä käyttävät mukautetun viittomisen käyttäjinä ja kohderyhmänä
- **Maria Kursi:** Kokemuksia kehitysvammaisten kuurojen kanssa työskentelystä
- **Danny De Weerd:** Viittomakielisten kuurojen tapa hahmottaa tietoa, ja kuinka he välittävät tietoa toisille kuuroille
- **Tomas Uusimäki:** Kuurot tulkit kielen mukauttajina

14.00 Kahvitauko

14.30 Keskustelua (mahdollisia näkökulmia lueteltu alempana)

15.30 Tauko

15.45 Keskustelua, osa 2

16.45 Yhteenveto

17.00 Päivä päättyy

Työpajan vetäjät: Sanna Paasonen ja Mari Virtanen.

Kielet: suomalainen ja suomenruotsalainen viittomakieli

Näkökulmia keskusteluun

- Mukautettu viittominen, kun viitotaan videotallenteelle – eli kun vuorovaikutus puuttuu eikä tiedä tarkkaan kenelle viiton. Kaksi esimerkkiä videoiden toteuttamisesta "selkoviittomisella".
 - [Kodin paloturvallisuusopas](#) (Kuurojen kansanopisto & Papunet)
 - [Esimerkki videosta](#)
 - [Turvallisuuteen liittyvät 17 videota](#) (Kuurojen kansanopisto)
- ymmärrys kuurojen moninaisuudesta
- Kuurot maahanmuuttajat, erityisesti seuraavista näkökulmista tarkastellen:
 - kuurot, joilla on matala koulutustaso ja vaatimaton taito kaikissa kielissä,
 - kuurot, jotka osaavat vain lähtömaansa viittomakieltä
- Viittomakielinen työyhteisö – mitä se vaatii henkilökunnan ja tulkin yhteistyöltä
- Suomenruotsalaisten viittomakielisten vielä haastavampi tilanne (vähemmistön vähemmistön vähemmistö). Viittojat lainaavat ruotsalaisesta ja suomalaisesta viittomakielestä.
- Lasten kielelliset erityisvaikeudet (= eriasteiset kielen ymmärtämisen ja tuottamisen vaikeudet)
- Viittomisen mukauttamisen keinot, mitä kielelle tapahtuu, kun sitä mukautetaan vastaanottajalle ymmärrettävään muotoon?
- Kuurot toimijat
 - arjessa keskustelukumppanina
 - työntekijänä (työkielenä mukautettu viittominen)
 - tulkkina
 - kuurojen käsitys tiedosta, sen luonteesta ja tiedon tuottamisesta
- Kuulevat viittomakielen tulkit viittomisen mukauttajina
- Kuinka/missä viittomisen mukauttamista voi oppia?
- Tiedon kognitiivinen käsittely
- Mukautettua viittomista tuottavan henkilön kielitaidon ja ilmaisullisen lahjakkuuden merkitys
- Mikä on kansainvälisen viittomisen suhde Suomessa käytettyyn mukautettuun viittomiseen?